

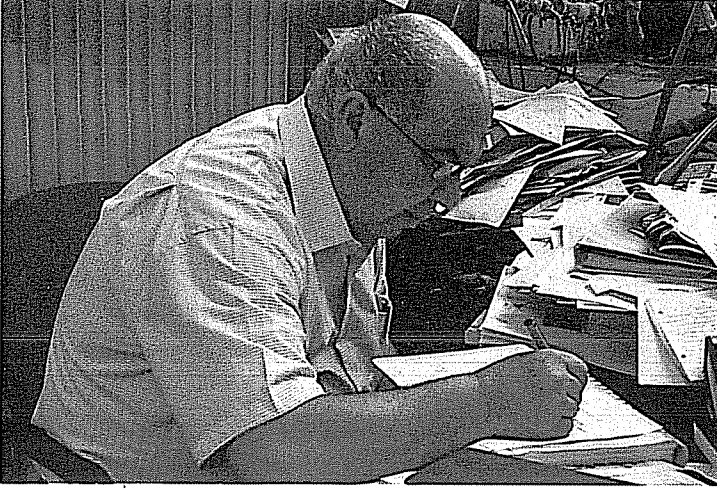
PROF. DR. AHMET ÖZGİRAY

Prof. Dr. Ahmet Özgiray, 17 Nisan 1940'da Bodrum'un Müskebi (Ortakent) nahiyesinde dünyaya gelmiştir. İlkokulu Ortakent'te, ortaokulu Bodrum'da, liseyi Muğla Turgut Reis Lisesi'nde tamamlamıştır. 1960 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü'nde başladığı yüksek öğrenimini, 1964 yılında aynı bölümün Yakın Çağlar Kürsüsü'nde tamamlamıştır.

1966 yılında 1416 sayılı kanunla İngiltere'ye gönderilmiştir. Londra Üniversitesi'ne bağlı SOAS (The School of Oriental and African Studies)'ta kayıtlı olarak Public Record Office (İngiliz Devlet Arşivi)'de 1966-1972 yılları arasında çalışmalarını sürdürmüştür.

1972 yılında yurda dönen Özgiray, 1973 yılında askerlik görevini yedeksubay olarak Polatlı Topçu ve Füze Okulu'nda ve kıta hizmetini Söke'de tamamlamıştır. 1974'de Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nde memur olarak atanmış, 1976 yılında Sosyal Bilimler Fakültesi (şimdiki adıyla Edebiyat Fakültesi) Tarih Bölümü'nde asistan olarak göreve başlamıştır. 1984 yılında öğretimci olarak Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü'ne geçmiştir.

1981 yılında "1918-1920 Yıllarında Türkiye'nin Genel Durumu" başlıklı çalışmasıyla Yüksek Lisans'ını tamamladı. 1985 yılında Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "1924-1930 Yılları Arası Türkiye Cumhuriyeti Bütçeleri" isimli çalışmasıyla tarih alanında doktor unvanını aldı.

1990'da Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı'nda Doçentliğe ve 1999 yılında da aynı anabilim dalında profesörlüğe yükseltildi. Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi üyeliği yaptı. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu üyesi olarak çalıştı. İyi derecede İngilizce ve Fransızca bilen Özgiray, evli olup iki oğlu vardır. Prof. Dr. Ahmet Özgiray, 17.04.2007 tarihinde öğretim üyeliği görevinden emekliye ayrılmıştır.

Cumhuriyet Tarihi uzmanı bir bilim adamı olan Ahmet Özgiray, daha çok geçen yüzyılın yerli-yabancı tanınmış şahsiyetlerine ait anı kitapları ile İngilizce yayınlar dahil olmak üzere pek çok çeşitli yayını takip ederek okuyan bir kişidir. Bibliyografyasında görüleceği gibi, çalışmaları ağırlıklı olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin dış devletler ile siyasi ilişkileri üzerine yoğunlaşmıştır. Çalışmaları sırasında elde ettiği bulguları ve görüşlerini yazıya döktüğü gibi meslektaşları ve diğer kimseler ile de paylaşmaktan çekinmeyen Hoca, bunu kendine has tavrı ve konuşmasıyla yapmaktadır. Kendine özgü tabirleri olan ve konuşmalarında sözlerinin arasına bazen İngilizce kelimeler de yerleştiren hocanın konferansları da zevkle dinlenmektedir. Konuşmalarında daima öğretici ve bilgi aktarıcı olmayı yeğleyen Hoca'nın toplum ve öğrenciler için gördüğü yegâne eksiklik, "az okuyor" olmalarıdır. Ahmet Özgiray, üniversiteden ayrılmasına rağmen bilimsel çalışmalarını sürdürmekte, kongre ve sempozyumlara katılmaktadır. Nitekim, onun ev sahipliği ve başkanlığında 25-27 Ekim 2007 tarihlerinde Bodrum'da gerçekleştirdiği "1522-2007

Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu” da bunun güzel bir örneğidir.

Prof. Dr. Ahmet Özgiray, onu yakından tanıyanlarca çok iyi bilindiği üzere maddiyat açısından listeye girecek kadar varlıklı olmasına rağmen bunu kendisine ve çevresine yansıtmayacak bir karaktere sahiptir. Samimi, kendini beğenmişlikten uzak, kendine özgü tavır ve konuşmalarıyla ilk defa tanışanlar açısından karşılaşmayı umdukları bir *profesör* kalıbına uymadığı için hayli şaşırtmaktadır. Sıcakkanlılığı sayesinde Hoca'nın İzmir ve özellikle Bornova'da çok sayıda tanıdığı olup esnaftan kimselerin yanı sıra Üniversitemizin değişik bölümlerinde, gerek öğretim üyesi gerekse personelden pek çok tanıyanı vardır. Fakültedeki odalarının karmaşıklığı ve kendine has hoyratlığı, gelenlerin oturmak için bir yer bulma gayreti ile birleştiğinde oldukça ilginç olsa da Hoca'nın karakteriyle birlikte düşünüldüğünde hiçbir aykırılık taşımamıştır. Odasında bulunan saksılardaki bitkiler, özellikle büyüme sınırlarını zorlamış devetabanı, Hoca'nın yeşile olan ilgisinin canlı bir göstergesidir. Tarımsal faaliyetlerle, arazileri dolayısıyla severek ilgilenen Ahmet Bey, zaman zaman Bodrum'dan getirdiği mandalinaları getirerek odalarımıza birer tane dağıtmıştır.

Kendisiyle yapılmış bir röportajda, şansa inanan ve kendisini şanslı bir kişi olarak nitelendiren Ahmet Bey, hayatta yapmak isteyip de yapamadığı şey sorulduğunda “*hayatta şu ana kadar her istediğim oldu*” cevabını vermiştir. Ancak, BMW 5.20 almak istediğini, alacak imkânı olmasına rağmen şimdiye kadar nedense yapamadığını söylemiştir¹.

Hoca'nın bir diğer özelliği ise tıp ve tıp dünyası ile olan yakın ilgisidir. Bu durum, eşi Âdile Hanım'ın dâhiliye mütehassısı, oğullarından birinin beyin cerrahisi uzmanı olmasının dışında kendisinin bir zamanlar tıp eğitimi görme arzusu ile ilgili olsa gerektir. Ancak şurası bir gerçektir ki o, kendisini şahsen veya gıyaben tanıyan kimselere doktor tavsiyesi ile dertlerine derman olmaya çalışmıştır. İzmir'de özellikle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin gerek öğretim üyeleri gerekse diğer personeli ile tanışıklığı ve yakınlığı dolayısıyla Ahmet Bey, ayrıca bir “*uzman doktor uzmanı*” olma özelliğine sahiptir. Bu konuda kendisine başvuranlar hastalıklarına hangi doktorun bakabileceği hakkında bilgi alırlardı. Ayrıca o ufak-tefek hastalıklar için küçük tedavi önerilerinde dahi bulunmaktan çekinmezdi. Bu tarafı ile bölümün ve yakın çevresinin adeta aile hekimi idi. Onun, hastalıklar ve dolayısıyla ölüm hakkındaki görüşlerine şahit olanlar “*öyle olcek, böyle olcek bu insanlar nasıl ölcek ?*” gibi bir felsefe ile de

---

¹ Gökçe Telli-Özen Külahlı, “Prof. Dr. Ahmet Özgiray İle Söyleşi”, *Tarihçi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Kulübü yayını, Nisan-Mayıs 2007, s. 19-21.

karşılaşmışlardır. Bu, hayatın geçiciliği ve mutlak sona hazırlık açısından kayda değer bir yaklaşım olarak da değerlendirilebilir.

Sağlıklı yaşamaya her zaman dikkat eden Ahmet Hoca, rejim yapabilmek için üç aylarda oruç tuttuğu gibi Pazar günleri eşofmanlarıyla rektörlük bahçesindeki Altay kulübünün idman sahasında koşmakta ve avcılık merakı dolayısıyla tüfeğini de yanına alarak spor amaçlı dağlarda gezintiler yapmaktadır. Lisans ve lisansüstü derslerinde bile sağlık bilgisini konuşturmaktan geri kalmayarak öğrencilerini tarihin yanı sıra bu konularda da aydınlatmıştır. Ancak kendisi pipo içer, her gittiği yerden edindiği puroları içmekten de geri durmazdı. Ahmet Bey, içki ve yemek konusunda da bir uzman sayılır, özellikle gittiği yerlerin şaraplarını tatmaya veya giden birine ısmarlamaya gayret ederdi. Nerede ne yenir, ne içilir bilirdi. Ahmet Hoca'nın çeşitli alet ve teçhizat ile bıçaklara olan düşkünlüğü bilinse de anlaşıldığı kadarıyla Ahmet Bey araçları edinmekte gösterdiği mahareti kullanmakta gösterememektedir veya şahit olan yoktur. Zaman zaman bölümümüzün yemek ve toplantılarında kadim dostu Prof. Dr. Necmi Ülker ile yaptığı tatlı sataşmalar ve bu arada özel günlerde çökertme oynaması da asla unutulmayacak anılardandır.

Ahmet Hoca'nın bir diğer özelliği de çok gezmesidir. Kendi ifadesiyle Amerika hariç hemen her yere gitmiştir. Özellikle, fakültedeki eski oda arkadaşı Prof. Dr. M. Akif Erdoğan ile birlikte oldukça çok sayılabilecek ulusal ve uluslararası sempozyuma katılmış, Avrupa'nın belli başlı ülkelerinin yanı sıra Malta, Tunus, Libya, Gürcistan gibi dünyanın değişik ülkelerine de seyahatler yapmışlardır. İngiltere'de bulunduğu süre içerisinde İngiliz ve Batı kültürünü yakından tanıdığı gibi pek çok da arkadaş edinmiştir. Bu yıllar ona Batılı insanları tanımayı sağlayan bir sezgi kabiliyeti de kazandırmıştır.

Kendisine bundan sonraki yaşantısında sağlıklı uzun ömürler diliyoruz.

YAYINLARI

a. Kitaplar

Atatürk'ün Dış Politikası, İzmir 1999.

b. Makaleler ve Bildiriler

1980

1. "1918-1920 Senelerinde, İstanbul'un Sosyo-Ekonomik Problemleri ve Beyaz Rus Göçü", *Birinci Milli Türkoloji Kongresi*, Tebliğler, İstanbul.

1981

2. "İngiliz Yüksek Komiseri Horace Rumbold'a Göre 1918-1920 Yıllarında Türkiye I", *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, II, (1981), 101-153.

1988

3. "Türkiye-İngiltere Münasebetleri ve Musul Meselesi (1924-1930)", *Türk Kültürü*, Sayı: 299, .

4. "Türk-Yunan İlişkileri (1923-1930)", *Türk Kültürü*, sayı: 300, 1-12.

1989

5. "Türk-Sovyet Ticari Münasebetleri", *Türk Kültürü Araştırmaları*, Halil Fikret Alasya'ya Armağan, 27/1-2,

6. "İngiliz Yüksek Komiseri Horace Rumbold'a Göre 1918-1920 Yıllarında Türkiye II", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, IV, 61-84.

1990

7. "Türk-İtalyan Siyasi İlişkileri (1921-1930)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, V, 1990, 125-234.

8. "İngiliz Büyükelçisi Sir R. Lindsay'a Göre Türkiye'nin 1925'teki Ekonomik ve Mali Durumu", *IX. Türk Tarih Kongresi* 21-25 Eylül 1981, Bildiriler III. cilt, Ankara: TTK Yayınları, 1715-1722

1991

9. "Milli Hakimiyet Işığında Mustafa Kemal Paşa- A. Rawlinson Görüşmeleri (1918-1921)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, VI, 43-58.

1992

10. "Türk-İtalyan Siyasi İlişkileri (1921-1930)", *Türk Kültürü*, sayı: 301, (1992).
11. "Türk-Fransız İlişkileri (1924-1930)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, VII, 1992, 65-80.

1993

12. Ali Ashgar Khan, "Hint Müslümanlarının Türk Kurtuluş Hareketine Mali Yardımı (1919-1923)", (Çev. A.Özgiray) *Tarih İncelemeleri Dergisi*, VIII, 203-218.
13. "Akhisar'daki İngiliz Askeri Kontrol Subayı Yüzbaşı P. Hadkinson'un Yunan İşgal Bölgesindeki İzlenimleri", *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, I/3, 149-158.

1994

14. "Türk-Fransız Siyasi İlişkileri (1930- 1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, IX, 31-47.
15. "Cumhuriyet Yönetiminin Ege Bölgesindeki İncir, Üzüm, Pamuk, Şeker ve Tütün Üretimine Etkileri (1824-1930)", *X. Türk Tarih Kongresi*, 22-26 Eylül 1986, *Bildiriler*, Ankara VI. Cilt; TTK Yayınları, 3165-3177.

1995

16. "Turco-French Political Relations (1930-1938)", *Collection Turcica*, Vol: VIII, (Paris 1995).
17. "İngiliz Belgeleri Işığında Türk-İran Siyasi İlişkileri (1920-1938)", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XI, 687-699.
18. "Atatürk ve Musiki", *Atatürk Yolu*, Cilt: 4, Sayı: 15, 279-290.
19. "Türk-Bulgar Siyasi İlişkileri (1920-1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, X, 55-70.

1996

20. "Turco-Egyptian Political Relations (1920-1930)", *Arap Historical Review for Ottoman Studies*, No: 13-14, (Tunus, 1996).
21. "Türk-Mısır Siyasi İlişkileri (1920-1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XI, 1-7.

22. “Lozan’dan Cumhuriyet Rejimine Giden Yol”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XII/34, 149-159.

1997

23. “Türkiye-Macaristan Siyasi İlişkileri (1920-1938)”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XII, 75-80.

24. “Rudolf Nadolyn ve Kayseri Uçak Hangarları”, *I. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, 11-12 Nisan 1996*, Kayseri, .

25. “Çirkince”, *Birinci Uluslar arası Geçmişten Günümüze Selçuk Sempozyumu*, 4-6 Eylül 1997 Selçuk, İzmir, 309-312.

26. “Tanıdığım Atatürk”, (çev., Ahmet Özgiray), *Atatürk Haftası Armağanı*, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları, Ankara 1997.

27. “Turco-Hungarian Political Relations (1920-1938)” 35. ICANAS 6-13 Temmuz 1997, Budapeşte.

28. “Uşak’tan İzmir’e” Uşak’ın Kurtuluşu Paneli, 1 Eylül 1997.

1998

29. “Türkiye-Almanya İlişkileri (1923-1939)”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XIII, 5-23.

30. “Türkiye-Romanya Siyasi İlişkileri (1920-1938)”, *Türk Kültürü Araştırmaları*, 1998.

31. “Turco-Czechoslovakian Relations (1920-1923)”, *Essays on Ottoman Civilization, CIEPO XII, Prag, Archiv Orientalni Supplementa VIII*, 1998, .

32. “İzmir’den Uşak’a Yunan Harekâtı (1919-1922)”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XIV/40, 37-48.

33. “Seda-yı Hak ve Nurettin Paşa” *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi* (Cumhuriyet’in 75. Yılı) XIV/42, 969-979.

34. “İnönü Savaşları ve Arnold Toynbee”, *Eskişehir ve Yöresi Sempozyumu 2-4 Kasım 1998* (bildiri).

35. “75 Yılım İç ve Dış Olayları”, *75. Yılında Cumhuriyet ve Sosyal Bilimler Sempozyumu*, 19-21 Ekim 1998, İzmir (bildiri).

36. “Türkiye-Bulgaristan Siyasi İlişkileri (1920-1960)” Rusçuk, Bulgaristan (bildiri).

1999

37. "Türk-Sovyet İlişkileri (1930-1938)", *Prof. Dr. İsmail Aka Armağanı*, İzmir 1999, 11-24.
38. "Türkiye-Yugoslavya İlişkileri (1920-1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XIV, 1999, 11-24.
39. "Bornova ve Nif'te Yapılan Katliamlar (1919)", *Kemalpaşa Kültür ve Çevre Sempozyumu, 3-5 Haziran 1999*, İzmir 1999, 307-308.
40. Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Arasındaki Siyasi İlişkiler (1923-1938), *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi* XV/43, 53-75.
41. 4. Uluslararası Kazakistan Kongresi, Türkistan 24-29 Ekim 1999, (bildiri)

2000

42. "Cumhuriyetin İlk Yıllarında Sağlık-Sosyal İşleri ve Düzenlemeleri (1920-1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XV, 1-8.
43. "Osmanlı Devletinde Meşrûfî Parlamenter Rejimin Gelişimi", *Uluslararası Osmanlı Tarihi Sempozyumu Bildirileri*, İzmir, 8-20 Nisan 1999, İzmir 2000.

---

44. "Rudolf Nadolyn'nin Hayatı" *19 Mayıs ve Milli Mücadele'de Samsun Sempozyumu*, 20-22 Mayıs 1999, Samsun, 325-339.

2001

45. "Mark Mazower ve Ermeniler Hakkında Gerçekler", *Uluslararası Türk-Ermeni İlişkileri Sempozyumu*, İstanbul 2001, 373-380.
46. "Sözde Ermeni Soykırımı Rakamlarına Karşı Bazı Gerçekler", *Dünden Bugüne Türk-Ermeni İlişkileri Sempozyumu*, İstanbul 2001.
47. "Türk Silahlı Kuvvetleri (1923-1938)", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XVI, 1-8.

2002

48. "Arnold J. Toynbee ve James Bryce'in Hazırladığı Treatment of the Armenians in the Ottoman Empire (1915-1916) Adlı Kitap Üzerine", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XVII/53, 713-727.
49. "Turco-Austrian Relations (1920-1938)", *Türk Dünyasına Genel Bakış*, DPT Konferansları Dizisi, VII, İstanbul 2002, .

50. “Büyük Nutuk’un Dış Politika Açısından Değerlendirilmesi”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XVII/1, 61-71.

2003

51. “Sözde Ermeni Soykırımı Rakamlarına Karşı Bazı Gerçek Rakamlar” *Dünden Bugüne Ermeni Meselesi Sempozyumu*, Konya, 23 Mayıs 2003, Konya.

52. “XIX. ve XX. Yüzyılda Stratejik ve Sosyo-Kültürel Açından Türkiye Kafkasya İlişkileri”, 8. *Askeri Tarih Semineri Bildirileri I*, Ankara, 24-26 Ekim 2001, Ankara, 159-166.

53. “İngiliz Büyükelçisi Sir H. Knatchbull Hugessen’in 1939 Yılı Türkiye Raporu” 5. *Uluslararası Atatürk Kongresi*, 8-12 Aralık 2003, cilt: I, Ankara, .

54. “Turco-Austrian Relations (1920-1938)” *Prof. Dr. Mehmet Saray’a Armağan*, Da Yayıncılık, İstanbul, 515-519.

2004

55. “1915 Yılında Haziran-Temmuz Aylarında Ermenilerin Van’da Kurduğu Otonom Cumhuriyeti”, *Belgelerin Işığında Ermeni Meselesi Semineri*, 24-25 Nisan 2003, Balıkesir, İstanbul 2004, .

56. “17 Şubat 1923’te Yapılan İzmir İktisat Kongresi Hakkında İngilizler Ne Düşünüyorlardı?”, *XIV. CIEPO Bildirileri*, 18-22 Eylül 2000, Çeşme, haz., Tuncer Baykara, Ankara, TTK Yayınları, 541-550.

57. “1934-1974 Yılları arasında Türk-Yunan İlişkileri”, *Türk-Yunan İlişkileri ve Kıbrıs Meselesi Sempozyumu*, Konya, 12-15 Nisan 2004,

2005

58. “İtilaf Devletlerinin Türkler Hakkında Yürüttükleri Karşı Propaganda”, *I. Uluslararası Ermeni İddiaları ve Azerbaycan Gerçeği Sempozyumu*, Ankara 4-6 Mayıs 2005.

2006

59. “Milli Mücadele ve Egemenlik”, *Tarih Yazıları*, Prof. Dr. Tuncer Baykara’ya Armağan, Der. Prof. Dr. M. Akif Erdoğan, İstanbul, IQ Yayınları, 395-403.

2007

60. “1920-1921 Yıllarında Türkiye’nin İç Politikası ve Beyşehir”, *I. Uluslararası Beyşehir ve Yöresi Sempozyumu*, Beyşehir 11-13 Mayıs 2006, Konya, 774 (özet).

c. Yayınlanacak Bildirileri

1. “Relations between Turkey and Soviet Russia (1930-1939)” *Avrupa, Rusya ve St.Petersburg Üniversitelerindeki Asya ve Afrika Çalışmaları; Problemler ve İhtimaller Sempozyumu*, St. Petersburg, Rusya 4-6 Nisan 2006
2. “II. Meşrutiyet’in İlanına Etki Eden İç ve Dış Faktörler (1908)”, *CIEPO 17. Tarih Sempozyumu*, 18-23 Eylül 2006, Trabzon.
3. “Türkiye’nin Dahili Politikası (1936-1938)”, 6. *Uluslararası Atatürk Sempozyumu*, Ankara, 15-18 Kasım 2007.
4. “Müskebi”, *1522-2007 Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum*, 25-27 Ekim 2007, Bodrum.
5. “Antalya ve Türkiye-İtalya İlişkileri (1930-1938)” *20. Yüzyıl Antalya Sempozyumu*, 22-23 Kasım 2007, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.